

B. C. D.

DE

ORIGINE DECIMARUM
ECCLESIASTICARUM

1783, 6.

ANNUENTE

JURISCONSULTORUM ORDINE

IN

ALMA ARGENTORATENSIVM UNIVERSITATE

13

PRO LICENTIA

GRADUM DOCTORIS

IN UTROQUE JURE

372

CONSEQUENDI

DIE XXVIII. APRILIS M DCC LXXXIII.

SOLEMNITER DISPUTABIT

JOHANNES CHRISTIANUS TREITLINGER

ARGENTINENSIS.

H. L. Q. C.

ARGENTORATI
EX OFFICINA KÜRSNERIANA.

VIRO CONSULTISSIMO
JOHANNI CHRISTIANO
TREITLINGER

J. U. D. CODICIS ET JURIS PUBLICI
IN UNIVERSITATE ARGENTORATENSIS
PROFESSORI

CAPITULI THOMANI CANONICO
OPTIMO PATRUO

QUI INNUMERIS BENEFICIIS
A TENERA ÆTATE MIHI BENIGNE PRÆSTITIS
ADDIDIT LARGUM

QUOD PRO PROMOVENDIS STUDIIS FUNDAVIT
ANNUUM STIPENDIUM
IN GRATISSIMÆ MENTIS PIGNUS
HAS

STUDIORUM PRIMITIAS
EA QUA PAR EST REVERENTIA
DICAT CONSECRAT
PIISSIMUS EX FRATRE NEPOS

JOHANNES CHRISTIANUS TREITLINGER

S. I.

Ecclēsiae patres, cum iis Concilia atque summi Pontifices & Pontificii juris interpretes, fere non omnes, olim asseruerunt, decimas jure divino Ecclesiae & ejus ministris deberi, Seldenus, (a) qui primus fere hoc in dubium vocare ausus est, Anglicani cleri odium adeo incurrit, ut litteris supplicibus, ad Prælatos Angliæ scriptis, temerarium, ut crediderunt, dictorum veniam petere & errorem fateri coactus fuerit. (b) Plures vero recentiorum Doctorem Catholicum (c) æque ac Protestantem (d) statuunt, congruam saltem sustentationem iis, qui sacra curant, jure divino deberi; decimam vero fructuum partem iis jure tantum humano hodie præstari. Ad rite determinandam & illustrandam hanc sententiam speciminis Academi loco quædam expositurus, paucis his paginis ut fa-
veant Lectores, decentibus formulis rogo.

A 2

- a) in *Historia decimarum*, quæ ex lingua Anglica in Latinam translata a Jo. Clerico Commentario ad Pentateucium adjecta est.
- b) Gundling *Disc. über den Westphäl. Frieden. Art. V. §. 47.* Böhmer *Jur. Eccles. tit. de decim. primit. & oblat. §. 2.*
- c) Engel *Colleg. Jur. Canon. tit. de decim. §. 2.* Pirhing *Jur. Can. explicati disc. tit. Sect. 1. §. 2.* Decimæ materialiter & secundum substantiam spectatæ, quatenus sunt stipendium necessarium ad sustentationem ministrorum Ecclesie, jure naturali ac divino ipsis sunt debitæ. — Decimæ formaliter secundum determinationem seu certam quotam, ut videlicet sint pars decima fructuum, ex jure positivo eoque divino tempore legis scriptæ seu Moisaicæ Levitis debebantur. At vero tempore Novi testamenti decimæ solum debentur ex jure positivo Canonico seu ecclesiastico, quanvis antiquissimo.
- d) Humfrey Prideaux in tractatu, de origine & jure decim. Anglico idiomate a. 1713. edito. Böhmer *Jur. eccles. disc. tit. §. 32.* Conclamatum est, decimas ecclesiis duntaxat jure ecclesiastico, h. e. ab episcopis, clericisque condito, quod nonnunquam ab imperantibus approbatum est, testibus capitularibus, deberi.

§. II.

In republica Judaica Sacerdotes & Levitæ, qui quamvis ex familia Jacobi patriarchæ essent & Judaicæ gentis tribum peculiarem, Levi dictam, constituerent, in divisione terræ Canaan nullam portionem tulerant, compensationis loco, decimam fructuum partem, a reliquis tribu-

bus præstandam, ex præcepto legislatoris divini (e) obtinuerunt. Sed decimæ hæc, Judaicæ genti propriæ, cum ipsa Judæorum republica interierunt. (f)

- e) Numeror. Cap. XVIII. §. 20. sq. *Dixit Dominus ad Aaron. In terra eorum nihil possidebitis, nec habebitis partem inter eos. Ego pars & hereditas tua in medio filiorum Israël, filiis autem Levi dedi omnes decimas Israël in possessionem pro ministerio, quo serviunt mihi in tabernaculo fæderis. v. 24. Nihil aliud possidebunt, decimarum oblatione contenti, quas in usus eorum & necessaria separavi.*
- f) van Espen *Jur. eccles. univ. P. II. tit. 33. §. 1.* *In lege Mosaica, decimas ex fructibus & frugibus terra debitas fuisse Levitis & sacerdotibus veteris legis, dubium non est, at præceptum illud, tanquam judiciale & mere positivum, lege Mosaica per mortem Christi, quoad judicialia & ceremonialia mortua, etiam cessasse; neque per Christum aut Apostolos Christianis datum præceptum esse, ut decimam partem fructuum Clero seu sacerdotibus Novæ Legis solvere teneantur; hodie a Canonistis & Theologis sat communi consensu recipitur. Du Perray *Traité histor. & chronol. des dixmes Li. Ch. i. T. i. n. 11.* *La loi de grace a éteint le droit des Levites, non seulement pour les dixmes, mais aussi pour le sacerdoce, qui ne vient plus par succession, mais par election & le choix des ordinaires: la première raison pour montrer, que les dixmes ne sont pas de droit divin, c'est que si on avoit ordonné par la Loi de Moÿse de donner la dixme à la tribu de Levi, elle ne possédoit point d'autres biens que les dixmes. Basnagius *Diss. V. de decimis §. 6. Tom. II. Annal. p. 504. Boehmer *Jur. eccles. tit. tit. §. 5.****

Salvator noster Christus & ejus Apostoli decimas non præceperunt, (g) sed illis, qui Evangelium prædicant & spiritualia præbent, necessariam sustentationem præstandam esse statuerunt: (h) de decima vero fructuum parte ipsis, uti olim Levitis præstanda, omnino silent.

(g) Franc. de Roye *Inst. Jur. Can. L. II. Tit. 12. n. 3.* Constat Hebræos Jure divino debuisse decimas. Præceptum de iis solvendis toties in veteri testamento repetitum est. Sed verior est sententia S. Thomæ 2. 2. qu. 87. art. 1. apud Christianos eas deberi tantum ex Constitutione ecclesiastica. — Christus dominus nunquam decimas imperasse legitur, cum enim Matth. Cap. 23. & Lucæ Cap. 11. dixit Phariseo, hoc oportuit facere, puta misericordiam & judicium, & ea non omittere, puta solvere decimas, rectissime S. Thomas ibidem observat ex Hilario, cum usum fuisse verbo illo præteriti temporis, oportuit, quod refertur ad Legem Mosaicam, sub qua Phariseus agebat. Nec quid etiam de decimis habent Apostoli, & n. 4. Constat igitur, apud nos decimas, esse tantum præcepti ecclesiastici, quod aliquando divinum dicitur in tit. de decimis. Cum nempe jus divinum latius sumitur,

(h) Christus dixit Apostolis Matthæi Cap. X. v. 8. & seq. Infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mundate, demones ejicite, gratis accepistis, gratis date. Nolite possidere aurum neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris: non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque virgam: dignus enim est operarius cibo suo. Paulus Apostolus scribit, Epist. 1.

ad Corinthios Cap. IX. v. 7. Quis militat suis stipendiis unquam?
 Quis plantat vineam & de fructu ejus non edit? Quis pascit
 gregem & de lacte gregis non manducat? v. 11. Si nos vobis
 spiritualia seminavimus; magnum est, si nos carnalia vestra me-
 tamus? v. 13. Nescitis, quoniam qui in sacrario operantur,
 que de sacrario sunt, edunt & qui altari deserviunt, cum al-
 tari participant? Ita & Deus ordinavit iis, qui Evangelium
 annuntiant, de Evangelio vivere.

§. IV.

Primis certe post Christum natum temporibus decimas
 Episcopis & Ecclesiæ ministris a populo, qui Christianam
 fidem profitebatur, præstitas esse, plane incognitum erat.
 (i) Postea Irenæus, (k) Origenes (l), Cyprianus (m) alii-
 que Ecclesiæ patres (n), Christianos quandoque hortati
 sunt, ut imitando Israëlitas fructuum, quos percipiunt,
 partem in usum ministrorum Ecclesiæ & pauperum pia li-
 beralitate erogarent, sed decimam eorum partem ut præ-
 starent, nec præceperunt, nec præcipere potuerunt.

i) Du Perray cit. tract. Liv. I. Ch. 1. Tom. 1. p. 6. Nous ne
 voyons pas, que dans la naissance de l'Eglise & pendant les
 quatre ou cinq premiers siècles on ait donné des dîmes à l'E-
 glise.

k) Libr. IV. adv. heret. C. 20. 27. & 34.

l) Boehmer l. c. §. 9. Inter omnes Origenes obligationem solvendæ
 decimas & primitias urfit, observantibus Fleury *histoire Eccles.*
 Tom II. p. 161. Thomassino, de vet. & novæ eccles. discipl.
 P. III. Lib. 1. C. 3. §. 9.

m) Bœhmer l. c. §. 6. Cyprianus Epist. 1. comparationem instituit inter clericum sui temporis veterisque sæderis, & sicuti hujus salaria in decimis consistebant, ita illorum sportulas instar decimarum vel loco earum esse ait. Proprie distas enim decimas non fuisse solutas, ipse prodit Cyprianus de unit. Eccles. in f. atque, ac nunc, ait, de patrimonio nec decimas damus. Hærtius Diss. de Superior. territor. §. 50. Opusc. Tom II. p. 306. Decimæ ante Cypriani tempora inter Christianos ignoratæ, postea obtentu religionis introduci cæperunt, ac primo quidem spontanea liberalitate, postea Conciliorum decretis.

n) Bœhmer loc. cit. §. 10. Hieronymi, Augustini, aliorumque patrum loca non referam, quæ monita magis erant, quam testimonia de praxi illius temporis.

§. V.

Constitutiones Apostolicæ, quæ Clementi Episcopo Romano adscribuntur, de necessitate præstandi decimas (o) agunt, sed illas pro incertis, corruptis & dubiæ fidei vel auctoritatis Bellarminus, Baronius, Ferronius Cardinales & plerique viri docti habent (p); de Seculi tamen V. ritibus & usibus testimonii loco adduci posse asserunt. (q)

o) *Libr. VIII. c. 30.*

p) Fr. de Roye cit. §. 3. Apostolorum canones & constitutiones Apostolicæ S. Clementis dubiæ sunt & suspiciæ fidei Can. 1. & 2. dist. XVI. cum etiam pleraque alia contineant Apostolorum temporibus incognita. Fleury *Instit. au droit eccles.* Prem. Part. Ch. 1. *Des constitutions Apostoliques attribuées au Pape* 8.

S. Clement l'autorité n'est pas sans atteinte, parce que l'on y a ajouté en divers tems. Mastricht Hist. Jur. ecclēs. & pontif. n. 107. sqq.

- q) Du Perray *cit. Traçt. Liv. 1. Ch. 6.* On ne compte pas les Constitutions attribuées au Concile des Apotres dans le Chap. 30. du 7. Liv. & du Liv. 8. On y parle des dixmes & prémices des fruits, Tom. I. des Conciles fol. 434. & 496. Ces autorités sont combattues par les savans & avec raison, mais elles sont fort anciennes. Bøhmer *cit. tit. §. 9.*

§. VI.

Nulla porro nec in Codice Theodosiano A. CH. CCCXXXVIII. edito, nec in Justiniano repetitæ prælectionis Codice A.DXXXIV. promulgato, nec in Novellis Justiniani, postea latis, decimarum, ecclesiis earumque ministris præstandarum, mentio occurrit (r). Manifestum hoc indicium est, medio seculo post Christum natum sexto decimas ecclesiasticas Imperiali auctoritate & per modum legis in Romano orbe nondum obtinuisse.

- r) Du Perray *cit. traçt. Liv. III. Chap. 1. n. 6. Tom. II. p. 8.* Dans les décisions du droit, soit du Digeste, du Code ou des Novelles de Justinien, nous ne voyons aucune disposition, qui fasse mention des dixmes. Bøhmer *cit. tit. de decim. §. 11. in fin. Justinianus in legibus suis decimarum nullam mentionem facit.*

B

Concilia quoque generalia & nationalia, quæ in Gallia & alibi seculo quinto & sexto habita sunt, decimarum clero debitarum nullam mentionem faciunt (s). Patres Concilii Turonensis II. a. DLXV. vel proxime sequentibus annis habiti, Epistola Synodica Christianos saltem monuerunt, (t) ut exemplum sequantur Patriarchæ Abrahami, qui Melchisedeko, regi pariter & sacerdoti Dei altissimi, decimam spolioꝝum dedit (u).

s) Du Perray *Tract. Liv. I. Ch. 1. Tom 1. p. 7.* Les Conciles du cinquième siècle tenus dans le Royaume & ceux du sixième, comme celui d'Agde, d'Orléans, d'Auvergne, de Paris & celui de Bragançe, parlent à la vérité des choses Ecclesiastiques & des offrandes, mais il n'y en a pas un seul, qui ait fait mention des dixmes jusqu'à l'année 565, Tom. V. des Conciles col. 868. & 869. que le deuxième Concile de Tours, exhorte les peuples par une lettre circulaire de donner la dixme & de suivre les traces d'Abraham; & il y a deux vérités qui y sont expliquées par ces Pères, la première, qu'il faut suivre l'exemple d'Abraham & donner la dixme pour attirer la bénédiction du ciel sur les biens de la terre; ce Patriarche l'avoit donnée à Melchisedec dans une pleine liberté, sans que la Loi, qui n'étoit pas encore faite, l'y obligéât; la seconde reflexion, les Pères du Concile veulent insinuer par la même lettre, qu'il faut faire l'aumône, ce qui est comme le fondement de la dixme.

t) Boehmer *cit. tit. §. 11.* In Concilii Turonensis II. a. 567. habitis canonibus, de decimis nihil cavetur, & tamen Patres Tu-

ronenses in epistola Synodica apud Harduinum tom. III. Concil. p. 368. monita de decimis subjungunt. Illud vero instantissime commoneamus, ut Abrahæ documenta sequentes decimas ex omni facultate non pigeat Deo pro reliquis, quæ possidetis, conservandis offerre, ne sibi ipsi inopiam generet, qui parva non tribuit, ut plura retinet, & quod dicendum est verius, suum persolvat pretium, ne se trahi videat peccato dominante captivum — Ergo si quis in Abrahæ collocari vult gremio, ejusdem non repugnet exemplis. Addit Bœhmer; Si sub præcisâ necessitate solvenda fuissent decime, Patres sine dubio canones de hoc argumento in ipso Concilio edidissent. Id vero minime factum est. In epistola synodica voluere Patres earum mentionem injicere, in qua plura alia consilia & monita v. c. de nuptiis propter instantem calamitatem publicam differendis, explicantur, cum in canonibus non monita sed præcepta dentur — Quia adhuc generalia Concilia de decimis silent circa Sec. VI. tempora; probabile est, tantum Patrum doctrinâ privata earum necessitatem inculcatam esse.

u) Genes. XIV. 8. Epist. ad Hebr. VIII. 1. Conf. can. 6. caus. XVI. q. 7.

§. VIII.

Primum de decimis solvendis præceptum ecclesiasticum sub finem demum seculi sexti exstat. (w) Patres nempe Concilii Matisconensis II. a. DLXXXIII. vel DLXXXV. habiti. Can. 5. edixerunt: (x) *Leges divine, consulentibus sacerdotibus ac ministris ecclesiarum, pro hereditatis portione omni populo præceperunt, decimas fructuum suo-*

rum locis sacris præstare, ut nullo labore impediti horis legitimis spiritualibus possint vacare ministeriis. Quales leges Christianorum congeries longis temporibus custodivit intemeratas: nunc autem paulatim prævaricatores legum pene Christiani omnes ostenduntur, dum eâ quæ divinitus sancta sunt, adimplere negligunt. Unde statuimus ac decernimus, ut mos antiquus a fidelibus reparetur, & decimas ecclesiasticis famulantibus ceremoniis populus omnis inferat, quas sacerdotes aut in pauperum usum aut in captivorum redemptionem prærogantes suis orationibus pacem populo ac salutem impetrent. (9)

w) Jer. Eberh. Link de decim. feudal. Diff. 1. th. 2. Primum quod scimus a. 583. ecclesiastici præcepti a Concilio Matisconensi nobis traditur monumentum. Antea consilia tantum de reducendis decimis dabantur, quæ deinde in admonitiones severas, hæc in præcepta, hæc in fulmina tandem conversa.

x) Fr. de Roye. l. c. Liv. II. Tit. 12. §. 4. Primo quidem fideles decimas sola pietate movente solverunt; ad eam devotionem eos hortati sunt sancti Patres. — Sed eorum exhortationes & hominæ vim legis aut canonis non habebant, ut eas revocarent ad juris necessitatem, cumque frigescente charitate, circa finem sæculi sexti, pia illa consuetudo deficeret, ut palam est ex epistola 2. Turon. Concilii, statim II. Matisconense Concilium, (quod a quibusdam dicitur Synodus generalis, ut docet Binius) in Can. 5. præcepit, ut omnis populus solvat decimas & Clerici eas distribuunt pauperibus. Du Perray cit. tract. Liv. I. Ch. 1. n. 9. Dixituit ans après le deuxième Concile de Tours, savoir en l'an

née 585 Tom. 7. des Conc. col. 981, celui de Macon s'explique autrement & remarque, que la dixme étoit affectée aux Ecclésiastiques de droit divin pour leur portion héréditaire, afin que n'étant point embarrassés des affaires du siècle, ils puissent vaquer plus paisiblement à leur ministère & faire le service divin; il ordonne aux peuples de suivre l'ancien usage & de donner la dixme aux Prêtres, dont ils peuvent soulager les pauvres & racheter les captifs.

y) Bœhmer cit. tit. §. 12. ex Harduin. Tom. III. Concil. p. 461. adducens hæc Concilii Matisconensis verba addit: Pene omnes Christianos ab officio in solvendis decimis descivisse, ajunt patres: dixeris potius, decimas nondum universaliter introductas fuisse, patresque hujus Concilii ex quorundam patrum antiquorum doctrina deceptos fuisse, ut crederent, præin earum oblitteratam fuisse.

§. IX.

Modo adductum Concilii Matisconensis canonem unicum esse ex seculo sexto, quo decimæ sint imperatæ, tradit Bœhmer, (z) addens, pauca quoque seculo sequenti decimarum ecclesiis earumque ministris præstandarum vestigia occurrere. (aa) Frequentiores autem factæ sunt Decretales S S. Pontificum Epistolæ, quæ decimas juris divini esse statuunt (bb) & eas præcipiunt.

z) Bœhmer cit. tit. §. 12.

aa) Bœhmer l. c. ex Harduini Tom. III. Conc. p. 1772, citat circa annum 688. Theodori Cantuariensis Capit. 24 & 30.

bb) Paschalis II. C. 47. *Caus. XVI. q. 1. tradit: Decimas a populo Sacerdotibus ac Levitis esse reddendas, divinæ legis sanxit auctoritas. Alexander III. C. 14. x. de decim. primit. & oblat. scribit: Cum decimæ non ab hominibus, sed ab ipso domino sint institutæ, quasi debitum exigi possunt. Innocentius III. C. 25. x. d. t. statuit: Imperialis concessio quantumcunque generaliter fiat, neminem potest a solutione decimarum eximere, quæ divina constitutione debentur. Idem C. 26. & 32. §. 1. &c. 33. d. t. repetit: Deum decimas in signum universalis dominiū sibi reddi præcepisse & Deo debitam esse solutionem decimarum.*

§. X.

Hæc autem de decimis Clero præstandis præcepta ecclesiastica eos, quibus Clerici sacra administrant & spirituales opem præbent, ita tamen non obligabant, ut morem eis gerere renuentes mediis civilibus cogi & ad decimas præstandas compelli possent; (cc) nisi legislatoria potestas accessisset & Principes Christiani præcepta hæc sæpius confirmassent, atque subditis suis Clero decimas præstare imperassent.

cc) Ziegler cum Riveto ad Fr. de Roye, *Inst. Jur. Canon. Lib. II. Tit. 12. §. 4. verb. Præcepti ecclesiastici* notat; *Alienissimum est a munere ecclesiasticorum, ut ipsi præscribant quantitatem suorum reddituum & quantum sibi a parochianis suis dari oporteat. Si qua obligatio in tali re constituenda est, a Principe expectari debet præceptum per legem publicam.*

Canonibus autem Conciliorum robor & plenum firmamentum accessit Christianorum Principum constitutionibus, Capitularibus præcipue Regum Francorum, (*dd*) Crescens cum propagata Christiana religione SS. Pontificum auctoritas eorumque Decretales Epistola (*ee*) ubi vis fere cum veneratione & obsequio exceptæ, atque excommunicationes erga contumaces prolata, haud quidem absque turbis in Septentrione præcipue (*ff*) ortis, tandem effecerunt; ut omnes fere, quæ in Europa sunt, regiones præstandis decimis ecclesiasticis se submiserint & rariores sint terræ, (*gg*) ab hoc onere plane immunes & liberæ.

dd) Capitulare a. 779. n. 7. De decimis, ut unusquisque suam decimam donet, atque per iussionem Pontificis dispensentur. Georgisch Corp. Jur. Germ. col. 543. Capitulatio de partibus Saxonie n. 17. Similiter secundum Dei mandatum præcipimus, ut omnes decimam partem substantiæ & laboris sue ecclesiis & sacerdotibus donent, tam nobiles, quam ingenui similiter & illi, juxta quod Deus unicuique dederit Christiano, partem Deo reddat. Georgisch l. c. col. 581. Capit. a. 801. n. 6. Ut unusquisque sacerdos cunctos sibi pertinentes erudiat, ut sciant, qualiter decimas totius facultatis ecclesiis divinis debite offerant. Georgisch cit. Corp. col. 623, Capit. Lib. V. n. 101. De decimis, quas populus d. are non vult, nisi quolibet modo ab eo redimantur, ab Episcopis prohibendum est, ne fiat. Et si quis contemtor inventus fuerit & nec Episcopum nec Comitem

audire voluerit, ad presentiam nostram venire compellatur. Ceteri vero distringantur, ut inviti Ecclesie restituant, quod voluntarie dare neglexerunt. Georgisch, l. c. c. 1428. Capit. Lib. V. n. 173. Ut decimae fideliter sanctae ecclesiae reddantur & presbyteri secundum canonicam regulam fideliter dividant, n. 194. Ut unusquisque suam decimam donet atque per iussionem Episcopi dispenset. Georgisch l. c. 1440. & 1450. Lib. VI. n. 41. Separabis decimas ex omnibus, quae nascuntur tibi eo tempore & repones inter januas tuas. Fenerabis ea sacerdotibus & Levitis, advenis & peregrinis, pupillis & viduis. Georgisch col. 1518. n. 192. Adnuntient presbyteri plebi publice, ut primitias omnium fructuum terrae ad benedicendum offerant ad domos illorum, & sic postea inde manducent, & decimas ex omnibus fructibus & pecoribus terrae annis singulis ad ecclesias reddant, & de novem partibus, quae remanserint, eleemosynas faciant, Georgisch col. 1549.

e) Quia modo multi inveniuntur, decimas dare nolentes, statuimus, ut secundum domini nostri praecipuum admoneantur semel & secundo & tertio. Qui si non emendaverint, anathematis vinculo feriantur, usque ad satisfactionem & emendationem congruam. Can. 5. in fin. Caus. XVI. q. 7. Alexander III, C. 5. x. de decim. mandavit, quatenus parocianos vestros monere curetis & si opus fuerit, sub excommunicationis districtione compellere, ut de proventibus molendinorum, piscariorum, serno & lana decimas ecclesiis, quibus debentur, cum integritate persolvant & cap. sq. 6. idem de apibus & de omni fructu statuit. add. cap. 32. pr. in fin. x. d. t. c. 1. eod. in 6to & Clem. 3. de pen. Excommunicationem contra decimas praestare negligentes pronunciari, Capitularia quoque approbaverunt, Lib. II. n. 39. &

¶ *Lib. V. n. 274.* Qui decimas post creberrimas admonitiones
 ¶ *prædicationes sacerdotum dare neglexerint, excommunicentur.*
Juramento vero eos constringi nolumus propter periculum perjuriæ.
Fleury Inſt. au Droit ecclæs. Part. II. ch. 11. La dureté des
 peuples croiſſant dans le neuvième ſiècle, on renouvela la rigueur
 des cenſures, ¶ les Princes y joignirent des peines temporelles.

ff) *Fleury l. c.* Il eſt vrai que l'exaction des dixmes ne s'établit
 qu'avec grande peine chez pluſieurs peuples du Nord. Elle penſa
 renverſer la religion en Pologne, environ cinquante ans après
 qu'elle y eut été fondée. Les Thuringiens refuſèrent encore en
 1073. de payer la dixme à l'Archevêque de Mayence ¶ ne s'y
 ſoumirent que par force. S. Canut Roi de Danemarck voulant
 y contraindre ſes ſujets s'attira la revolte, où il fut tué.
Boëmer Jur. ecclæs. Lib. III. Tit. 30. §. 14. Decimarum tri-
 buto mox ſubjiciebantur regna ¶ terra, quæ nomen Chriſto de-
 derant. *Vix domiti erant Saxones, vix ſceptro Francorum*
ſubjecti, quo ſtatim legem de ſolvendis decimis eis impoſuerit
Karolus M. teſte Schatenio in Hiſtoria Weſtphal. Lib. 8. p. 519.
 ¶ 521. Addit §. 15. Non uno impetu ſed per varias temporum
 periodos, per diverſa rerum diſcrimina, infinitasque multorum artes
 hoc tributum populo impoſitum, alibi citius, alibi ſerius, nec
 ubique ſere ſine turbis publicis, ut de Scotia refert *Cragius in*
Jure feud. Lib. I. Tit. 15 §. 16. de Hoſſatia Helmold in Chron.
Slav. Lib. I. c. 91. ſqq. de Thuringia Auctor vite Viperti Co-
mitis Gronenſ. c. XI. §. 30. relatus Tom. I. Rer. Luſat. p. 27.
de Polonia Fleury in Hiſt. eccl. Tom. 12. Lib. 58. §. 45. p. 404.

gg) Fleury *Inst. au droit eccles.* Part. II. ch. 11. *Encore à présent la dixme n'est pas établie en Frise. — Les Grecs & les autres Chrétiens Orientaux n'ont point souffert, que l'on établit chez eux l'exaction des dixmes.*

THESES
EX JURE CIVILI
ET
PUBLICO.

I.

Filius familias de peculio adventitio irregulari testamentum condere nequit.

II.

Mater & avia Scto Vellejano & secundis nuptiis renuntiantes omnibus agnatis & cognatis preferuntur, tutore testamentario deficiente.

III.

Immunis est a cautione, qui bona immobilia possidet.

IV.

Donatio omnium bonorum valida est.

V.

Mobilibus & immobilibus legatis, nomina non debentur.

VI.

Cautio ab usufructuario præstanda a testatore potest remitti.

VII.

Non obstante Aurea Bulla tutela Electoralis etiam testamentaria esse potest.

VIII.

In causis privatis Imperator coram Comite Palatino respondere tenetur.

IX.

Rex Romanus sine Imperatoris consensu eligi potest.

X.

Superioritas territorialis ante interregnum fuit incognita.

XI.

Pace Westphalica superioritas territorialis Statuum confirmata & in perpetuum stabilita, non demum introducta est.

XII.

Imperator pro lubitu Imperio se abdicare nequit.

XIII.

Rex Romanorum immerito sibi præcedentiam arrogat præ ceteris Europæ Regibus.

XIV.

Collegium Electorale augeri, Aureæ Bullæ non contrariatur.

Strasbourg, Diss., 1776-33

ULB Halle

005 359 813

3

B. C. D.
DE
ORIGINE DECIMARUM
ECCLESIASTICARUM

1783, 6.

ANNUENTE
JURISCONSULTORUM ORDINE
IN
ALMA ARGENTORATENSIVM UNIVERSITATE
PRO LICENTIA

13

GRADUM DOCTORIS
IN UTROQUE JURE

372

CONSEQUENDI
DIE XXVIII. APRILIS M DCC LXXXIII.

SOLEMNITER DISPUTABIT
JOHANNES CHRISTIANUS TREITLINGER
ARGENTINENSIS.

H. L. Q. C.

ARGENTORATI
EX OFFICINA KÜRSNERIANA.

